

دانشکده بهداشت
گروه آموزش بهداشت و ارتقای سلامت

عنوان درس: روش پژوهش در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت ترم دوم ۱۴۰۰-۹۹
مخاطبان: دانشجویان ترم دوم کارشناسی ارشد آموزش بهداشت و ارتقای سلامت
تعداد واحد: (یا سهم استاد از واحد) ۲ واحد (۱،۵ واحد نظری و ۰،۵ واحد عملی)
ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: ساعت ۱۲ لغایت ۱۴ روزهای سه شنبه هر هفته
زمان ارائه درس: (روز، ساعت و نیمسال تحصیلی) هفته اول تا هفدهم نیمسال دوم سال تحصیلی ۱۴۰۰-۹۹ طبق زمانبندی دانشکده که برای ۱،۵ واحد نظری ۱۳ جلسه تدریس و برای ۰،۵ واحد عملی ۱۷ ساعت یک پروپوزال مطالعه کمی از نوع مداخله ای برای یکی از موضوعات اولویت دار آموزش بهداشت و ارتقای سلامت توسط دانشجو طراحی و ارائه می گردد
مدرس: دکتر بهروز حمزه Ph.D ارتقای سلامت
درس و پیش نیاز: (یا همزمان) ندارد

هدف کلی درس: کسب دانش و مهارت های لازم در مورد مبانی و روش شناسی پژوهش در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت با رویکرد کاربردی و استفاده از نظریه های تخصصی و طراحی و تنظیم طرح پژوهشی

اهداف کلی جلسات نظری: (جهت هر جلسه یک هدف)

- ۱- کسب دانش در مورد کلیات پژوهش، مراحل پژوهش علمی، ساختار پایان نامه و انتخاب مسئله پژوهش
- ۲- کسب دانش در مورد رویکردهای کمی در پژوهش و انواع مطالعات کمی در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت
- ۳- کسب دانش در مورد جستجوی سوابق پژوهش در مسئله، مروری در متون علمی، بیان مسئله و ضرورت اجرای طرح
- ۴- کسب دانش در مورد متغیرها، اهداف، سوالات و فرضیه های پژوهش
- ۵- کسب دانش در مورد محاسبه حجم نمونه و روشهای نمونه گیری
- ۶- کسب دانش در مورد روشها و ابزارهای جمع آوری داده ها و پایایی ابزارهای جمع آوری داده ها
- ۷- کسب دانش در مورد روشهای آماری تحلیل داده ها
- ۸- کسب دانش در مورد شیوه نوشتن روش اجرا
- ۹- کسب دانش در مورد رویکرد کیفی و انواع مطالعات کیفی در پژوهش های آموزش بهداشت و ارتقای سلامت
- ۱۰- کسب دانش در مورد تنظیم سوالات پژوهش، روشها و ابزارهای جمع آوری داده ها در مطالعات کیفی
- ۱۱- کسب دانش در مورد اخلاق در پژوهش
- ۱۲- کسب دانش در مورد مدیریت پژوهش
- ۱۳- کسب دانش در مورد گزارش نتایج، رفرنس نویسی و نوشتن کاربست نتایج

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

هدف کلی جلسه اول:

کسب دانش در مورد کلیات پژوهش و مراحل پژوهش علمی و ساختار پایان نامه، انتخاب مسئله پژوهش

اهداف ویژه جلسه اول:

در پایان دانشجو قادر باشد:

تحقیق را تعریف نماید

ضرورت انجام تحقیق را توضیح دهد

کلیات و مفاهیم روش تحقیق را توضیح دهد

روش های تعیین اولویت های تحقیقاتی را بیان نماید

روش انتخاب موضوع را توضیح دهد

ساختار پایان نامه را شرح دهد

هدف کلی جلسه دوم:

کسب دانش در مورد رویکردهای کمی در پژوهش و انواع مطالعات کمی در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت

اهداف ویژه جلسه دوم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

انواع مطالعات کمی را نام ببرد

مطالعات اولیه و ثانویه را نام ببرد

مطالعات کاربردی و بنیادی را تعریف کند

مطالعات توصیفی را نام برده و تعریف کند

مطالعات تحلیلی را نام برده و تعریف کند
مطالعات تجربی و نیمه تجربی را تعریف کند
مطالعات ثانویه را نام برده و تعریف کند

هدف کلی جلسه سوم:

کسب دانش در مورد جستجوی سوابق پژوهش در مسئله، مروری در متون علمی، بیان مسئله و ضرورت اجرای طرح

اهداف ویژه جلسه سوم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

اهمیت جستجوی سوابق پژوهش را توضیح دهد
پایگاههای اطلاعاتی مهم برای مرور متون را نام ببرد
نحوه جستجو در پایگاههای اطلاعاتی را به طور مختصر توضیح دهد
نحوه نوشتن بیان مسئله با استفاده از مطالعات پیشین را شرح دهد
ضرورت اجرای طرح را با توجه به اهمیت موضوع و مطالعات پیشین بیان نماید.

هدف کلی جلسه چهارم:

کسب دانش در مورد متغیرها، اهداف، سوالات و فرضیه های پژوهش

اهداف ویژه جلسه چهارم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

انواع متغیر را نام ببرد
متغیر مستقل را توضیح دهد
متغیر وابسته را توضیح دهد
هدف کلی و اهداف ویژه را توضیح دهد
نحوه نوشتن سوالات و فرضیه های پژوهش را بیان نماید

هدف کلی جلسه پنجم:

کسب دانش در مورد محاسبه حجم نمونه و روشهای نمونه گیری

اهداف ویژه جلسه پنجم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

علت استفاده از نمونه بجای کل جامعه را بیان نماید
روشهای محاسبه حجم نمونه را بطور مختصر توضیح دهد
انواع روشهای نمونه گیری را نام ببرد
چند روش نمونه گیری مهم را توضیح دهد

هدف کلی جلسه ششم:

کسب دانش در مورد روشها و ابزارهای جمع آوری داده ها و روایی و پایایی ابزارهای جمع آوری داده ها

اهداف ویژه جلسه ششم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

روشهای گردآوری دادهها را نام ببرد
روشهای گردآوری دادهها را توضیح دهد
مراحل تهیه پرسشنامه را بیان نماید
انواع روایی ابزار سنجش را نام ببرد
روایی محتوا را توضیح دهد
سازگاری درونی را توضیح دهد
پایایی ابزار سنجش را توضیح دهد
مقیاسهای مورد استفاده در پرسشنامه را شرح دهد

هدف کلی جلسه هفتم:

کسب دانش در مورد روشهای آماری تحلیل داده ها

اهداف ویژه جلسه هفتم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

روشهای آماری تحلیل داده ها را به طور مختصر توضیح دهد

روشهای آمار توصیفی را نام ببرد

شاخصهای تمایل مرکزی را توضیح دهد

شاخص های پراکندگی را توضیح دهد

شاخص های چولگی را توضیح دهد

شاخص های کشیدگی را توضیح دهد

آزمونهای آمار استنباطی (پارامتری و ناپارامتری) را نام ببرد

چند روش آمار استنباطی رایج را توضیح دهد

هدف کلی جلسه هشتم:

کسب دانش در مورد شیوه نوشتن روش اجرا

اهداف ویژه جلسه هشتم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

روال و ترتیب نوشتن روش اجرای طرح را بیان نماید

سه قسمت نسبتاً مجزای روش اجرا را توضیح دهد

مواردی که باید در بخش شرکت کنندگان و طرح پژوهش بنویسد بیان نماید

جامعه آماری را تعریف نماید

نحوه نوشتن حجم نمونه و روش نمونه گیری را توضیح دهد

مواردی که باید در بخش ابزار یا تکالیف بنویسد بیان نماید

انحوه نوشتن ابزارهای جمع آوری داده ها و روایی و پایایی پرسشنامه ها را توضیح دهد

نحوه نوشتن شیوه گردآوری دادهها را توضیح دهد

هدف کلی جلسه نهم:

کسب دانش در مورد رویکرد کیفی و انواع مطالعات کیفی در پژوهش های آموزش بهداشت و ارتقای سلامت

اهداف ویژه جلسه نهم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

انواع مطالعات کیفی را نام ببرد

روش مصاحبه های عمیق را توضیح دهد

روش گروه کانونی یا متمرکز را توضیح دهد

روش تحقیقات قوم نگاری را توضیح دهد

روش تحقیق مطالعه موردی را توضیح دهد

هدف کلی جلسه دهم:

کسب دانش در مورد تنظیم سوالات پژوهش، روشها و ابزارهای جمع آوری داده ها در مطالعات کیفی

اهداف ویژه جلسه دهم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

نقش توصیف تجربیات و باورهای فردی را در مطالعات کیفی توضیح دهد

پرسش های بازار را توضیح دهد

پرسش های نیمه ساختار یافته را توضیح دهد

روشهای نیمه ساختار یافته مانند مصاحبه های عمیق ، گروه های متمرکز و مشاهده شرکت کنندگان را توضیح دهد

تأثیر پاسخهای شرکت کنندگان بر نحوه و سوالاتی که محققان در مرحله بعدی سؤال می کنند را توضیح دهد

هدف کلی جلسه یازدهم:
کسب دانش در مورد اخلاق در پژوهش

اهداف ویژه جلسه یازدهم:
در پایان دانشجو قادر باشد:
جنبه های مختلف اخلاق در پژوهش را نام ببرد
رضایت و منافع همه افراد درگیر در فرایند تحقیق را توضیح دهد
در مورد فرم رضایت آگاهانه بطور کامل توضیح دهد
دمحرمانه بودن اطلاعات را شرح دهد

هدف کلی جلسه دوازدهم:
کسب دانش در مورد مدیریت پژوهش

اهداف ویژه جلسه دوازدهم:
در پایان دانشجو قادر باشد:
جدول گانت را توضیح دهد
نحوه بودجه بندی طرح را شرح دهد
اهمیت مطرح کردن محدودیت و مشکلات طرح را بیان نماید

هدف کلی جلسه سیزدهم:
کسب دانش در مورد گزارش نتایج، رفرنس نویسی و نوشتن کاربست نتایج

اهداف ویژه جلسه سیزدهم:
در پایان دانشجو قادر باشد:
نحوه نوشتن قسمت نتایج پایان نامه را توضیح دهد
نحوه نوشتن قسمت بحث پایان نامه را توضیح دهد
نحوه نوشتن قسمت نتیجه گیری پایان نامه را توضیح دهد
اهمیت ونحوه نوشتن کاربست نتایج را توضیح دهد
انواع رفرنس نویسی را نام ببرد و توضیح دهد

۰.۵ واحد عملی جلسه چهاردهم تا پایان ترم (جمعا ۱۷ ساعت):
هر دانشجو در طول ترم یک پروپوزال مطالعه کمی از نوع مداخله ای برای یکی از موضوعات اولویت دار آموزش بهداشت و ارتقای سلامت طراحی و ارائه نماید

منابع:

- فاطمه رخشانی، شهرکی ثانوی فرید، روش تحقیق: مراحل علمی و روش های کاربردی، انتشارات دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، آخرین چاپ
- محسن صفاری، حسن افتخار، رفعت سید امامی و همکاران. روش پژوهش در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت، راهنمای نگارش رساله، انتشارات آثار سبحان، ویرایش اول، تابستان ۱۳۹۱، آخرین ویرایش
- کریستین جی استربرگ، ترجمه احمد پور احمد، علی شمعی. روش های تحقیق کیفی در علوم اجتماعی انتشارات دانشگاه یزد، آخرین ویرایش
- ژیلا عابد سعیدی، صدیقه امیر علی اکبری. روش تحقیق در علوم پزشکی و بهداشت، ویراست دو. چاپ چهارم، انتشارات نشر ساهمی، ۱۳۹۱

1. Cottrell RR, McKenzie JF. Health Promotion and Education Research Methods. USA: Jones and Bartlett Pub. Last edition
۲. Dawson C. a practical guide to research methods, a user friendly manual for mastering research techniques and projects. UK: Oxford. Last edition.
3. Bruce N, Pope D, Stanistreet D. Quantitative methods for health research: a practical Interactive guide. John Wiley & Sons. Last edition.
4. Salazar LF, Crosby RA, DiClemente RJ. Research methods in health promotion. John Wiley & Sons. Last edition. ion

روش تدریس:

سخنرانی و استفاده از تصاویر و متن در کلاس مجازی

وسایل آموزشی :

Power point و کلاسهای مجازی با استفاده از سامانه نوید بصورت اینترنتی

سنجش و ارزشیابی

آزمون	روش	سهم از نمره کل (بر حسب درصد)	تاریخ	ساعت
کوئیز	-----	-----	////////////////////	////////////////////
آزمون میان ترم	امتحان کتبی تشریحی			
آزمون پایان ترم	امتحان کتبی چهار گزینه ای	%۴۵	طبق برنامه دانشکده	طبق برنامه دانشکده
حضور فعال در کلاس	پاسخ به موقع به سوالات و انجام تکالیف	%۳۰	هفته اول تا سیزدهم نیمسال دوم سال تحصیلی ۹۹-۱۴۰۰	در طول هفته مربوطه
طراحی و ارائه یک پروپوزال مطالعه کمی از نوع مداخله ای توسط دانشجویان	ارزیابی طرح	%۲۵	هفته دوم تا هفدهم نیمسال دوم سال تحصیلی ۹۹-۱۴۰۰	در طول ترم

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

- استفاده به موقع از کلاسهای اینترنتی و ارسال به موقع تکالیف

نام و امضای مسئول EDO

نام و امضای مدیر گروه: دکتر بهروز حمزه

نام و امضای مدرس: بهداشت

تاریخ ارسال:

تاریخ ارسال:

تاریخ تحویل: ۹۹/۱۱/۱۰

جدول زمانبندی درس نظریه ها و مدل‌های برنامه ریزی و تغییر رفتار سلامت
روز و ساعت جلسه :

جلسه	تاریخ	موضوع هر جلسه	مدرس
۱	هفته اول	آشنایی با کلیات پژوهش، مراحل پژوهش علمی، ساختار پایان نامه و انتخاب مسئله پژوهش	دکتر بهروز حمزه
۲	هفته دوم	آشنایی با رویکردهای کمی در پژوهش و انواع مطالعات کمی در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت	دکتر بهروز حمزه
۳	هفته سوم	آشنایی با جستجوی سوابق پژوهش در مسئله، مروری در متون علمی، بیان مسئله و ضرورت اجرای طرح	دکتر بهروز حمزه
۴	هفته چهارم	آشنایی با متغیرها، اهداف، سوالات و فرضیه های پژوهش	دکتر بهروز حمزه
۵	هفته پنجم	آشنایی با محاسبه حجم نمونه و روشهای نمونه گیری	دکتر بهروز حمزه
۶	هفته ششم	آشنایی با روشها و ابزارهای جمع آوری داده ها و روایی و پایایی ابزارهای جمع آوری داده ها	دکتر بهروز حمزه
۷	هفته هفتم	آشنایی با روشهای آماری تحلیل داده ها	دکتر بهروز حمزه
۸	هفته هشتم	آشنایی با شیوه نوشتن روش اجرا	دکتر بهروز حمزه
۹	هفته نهم	آشنایی با رویکرد کیفی و انواع مطالعات کیفی در پژوهش های آموزش بهداشت و ارتقای سلامت	دکتر بهروز حمزه
۱۰	هفته دهم	آشنایی با تنظیم سوالات پژوهش، روشها و ابزارهای جمع آوری داده ها در مطالعات کیفی	دکتر بهروز حمزه
۱۱	هفته یازدهم	آشنایی با اخلاق در پژوهش	دکتر بهروز حمزه
۱۲	هفته دوازدهم	آشنایی با مدیریت پژوهش (زمان بندی، بودجه بندی، محدودیتها و مشکلات)	دکتر بهروز حمزه
13	هفته سیزدهم	آشنایی با گزارش نتایج، رفرنس نویسی و نوشتن کاربست نتایج	دکتر بهروز حمزه
14	هفته چهاردهم	طراحی و ارائه یک پروپوزال مطالعه کمی از نوع مداخله ای توسط دانشجویان	دکتر بهروز حمزه
15	هفته پانزدهم	طراحی و ارائه یک پروپوزال مطالعه کمی از نوع مداخله ای توسط دانشجویان	دکتر بهروز حمزه
16	هفته شانزدهم	طراحی و ارائه یک پروپوزال مطالعه کمی از نوع مداخله ای توسط دانشجویان	دکتر بهروز حمزه
17	هفته هفدهم	طراحی و ارائه یک پروپوزال مطالعه کمی از نوع مداخله ای توسط دانشجویان	دکتر بهروز حمزه
18	در طول ترم	طراحی و ارائه یک پروپوزال مطالعه کمی از نوع مداخله ای توسط دانشجویان	دکتر بهروز حمزه
19	در طول ترم	طراحی و ارائه یک پروپوزال مطالعه کمی از نوع مداخله ای توسط دانشجویان	دکتر بهروز حمزه
20	در طول ترم	طراحی و ارائه یک پروپوزال مطالعه کمی از نوع مداخله ای توسط دانشجویان	دکتر بهروز حمزه

دکتر بهروز حمزه	طراحی و ارائه یک پروپوزال مطالعه کمی از نوع مداخله ای توسط دانشجویان	در طول ترم	21
دکتر بهروز حمزه	طراحی و ارائه یک پروپوزال مطالعه کمی از نوع مداخله ای توسط دانشجویان	در طول ترم	۲۲